

Perilla—'m deya 'l méu *primero*, buscant un calificatiu á la meva lutzana sedosa y esquifida,—*así me gusta, vas volviéndote un muchacho apañado, con más astucias que un sargento de brigada y más floreos que un memorialista.*

Aquellas ciscunstancias van ser las que 'l varen decidí á que li fés las cartas amorosas; correspondencia que en las companyías se dona al que escriu ab més gracia y lleugeresa, mediant módica retribució, y que generalment solen tení los barbers, ó algun pobre estudiant de teología, á qui la miseria ó *un amor desgraciado* portava en altres temps al servey del Rey.

¿Tractaré de contarvos, fil per randa, 'ls giros, las variants, las figuras y modismes, que surten del *pregon* d' un amor soldadesch? Aquell *sabrás, vida mia*, y aquell altre *adoradísimo é idolatrado tormento de la pena y angustias de mi pecho, y ya sabes que no te olvidará ab ántes verte que escribirte y ántes besarte que verte!*... Bé es vritat que hi há sargentos aixerits que ab aixó d' escriure cartas, poden havérselas ab lo més *leído y escrito*.—*Con valor y buena letra Napoleon fué emperador*, aixís me deya en Martinez. 'l *primero* més *rata* que he conegut per aquellas cuadras. Pero lo qu' es cert y positiu qu' en Góngora mateix s' haguera trovat perdut en aquell laberinto de paraulas amorosas, ahont anavan barrejadas lo *sol* y la *luna*, el *fuego* y las *penas*, la *llama amorosa*, y que trovan digne eco ab las contestas de las respectivas Leonors, de que la guerra ha poblat bastantas vilas de Catalunya...

¡Flaqueza humana! Sempre foren las donas amigas dels colors vius en lo género de bayeta...

*
*
*

Moltas cosas podria contarvos de ma vida de soldat.

Las primeras impresions en la vida son las més penosas.

Per aixó jo guardo aquestas que us conto y forsas altres, que 'm callo en lo més fondo del méu cor.

Més enllá del passeig de Sant Joan hi há un replá, hont mos passos han midat la terra cantant l' *uno, dos*, á la veu del cabo Jimenez, que de tant en tant ens aturava y exclamava atupant l' ayre ab sos brassos de molí:—*Rabia, más rabia; coger el suelo con la pisada, oído á la voz, tacto de codos, la vista veinticinco pasos al frente, alta la cabeza, el pulgar junto á la costura del pantalon, tendidas las rodillas, la punta del pié al frente.*

Lo qui escriu aqueixas ratllas deu dirvos que ha estat *instructor*, sense abusar tant terriblement de la gramática.

Bé es cert que per entendre's ab un *peloton* lo que 's necessita es estar al corrent d' aqueixos llochs del llenguatge; llochs que son de bastant efecte y que la práctica ha sancionat. *Dende que ven mi figura, ya entran en el paso; porque acompaño la voz con el movimiento y mis caderas indican los tiempos á pié firme.*—Aixís ho deya un malaguí aixerit, qu' en lo pati d' un cuartel repartia 'l temps *tomando la mañana* (?) y ensenyant lo pas.

Aixó de *tomar la mañana*, es una cosa que segurament no capiréu.—¿Cóm es posible *pendrer's lo demati tot sencer*?—*Muy sencillamente*, me deya l' cabo Mondillo, á *copita por hora; seis en invierno y ocho en verano.*—Y se las tombava qu' era un gust, entre l' admiració dels aturdits quintos.

—*Eze cabo Mandillo es el mismísimo demonio*, me deya ab veu aiguardentosa la cantinera; *en sus manos la carne y los garbanzos sufren la multiplicacion de los peces y de los panes, como dice la Descritura.*—Anda, bruja, li deya en Mandillo; *bien sabes tú aquel otro milagro de convertir el agua en vino, y el café en agua de chicorias.*

Aqueixas escenas tingudas á la porta de la cantina, entre la fumarel·la del bacallá fregit, los acorts d' una mala guitarra, los crits dels xufleros, los ensaigs de las

trompetas y las monótonas cantúrias de Castella, forman pe 'ls catalans una fastasmagoría estranya.

De nit, la llum mitj apagada d' un quinqué dibuixava penosament, entre 'l fum espessíssim d' aquella cuyna, estranys capritxos sobre las parets dignes del pinzell de Goya, y las grotescas figuras que presentava aquell cuadro vacilavan entre las sombras; y 'ls sons de la guitarra, y lo burgit dels gossos de cuartel, entre 'ls que sobressurtia la veu escardada de *la Petra*, no causavan ménos impressió al qui per primera vegada entrava allí.

Los gossos y las guitarras han estat en tot temps la alegría del soldat; mentres aqueixas alegran l' ànima, aquells recrean sens agravar las estretas butxacas.

¡May podré olvidarte, estimat *Mochila!* mort en ia tendre flor de la juventut!

Mochila era un d' aquests gossos.

Aquest nom es estilat en las cuadras; porque allí tot se bateja ab armonía ab la situació.

Mochila lladrava als paysans y ensumava las bolas, sabia quinze posicions militars y lo maneig de l' arma y duya una marmita á la boca ab tota la serietat d' un veterano.

¡Pobre *Mochila!*...

..

¡Qu' es trista una nit en los cuartels! Aquella filera de llits que s' extent sota la volta obscura; la llum tremolant de las llántias; sospirs, paraulas mitj trencadas per la son, y lo retrunyidor alerta del centinella...

Us donan una escombra y vetlleu.—Alló es fer la *imaginaria*.—

Si dias avants haveu sentit la veu d' en Vicentelli; si us haveu desllissat sobre las catifas d' un saló estrenyent entre 'ls brassos alguna bellesa romántica d' aquellas d' ulls tristos y bucles d' or; si us haveu encisat ab los dollos preludis de la música y de las paraulas sota hermosís-

sims teixinats; tant y tant més la soletat del esprit se 'ns farà tenebrosa; tant més gréu y penós lo silenci que teniu que servir absolutament, sens poder ser sisquera interromput per la natural expressió del sentiment que us afoga l'ànima.

¡Cuántas vegadas seyentme sobre 'l sach endurit de palla, en que 'l méu cos en vá intentava acomodarse, mal cubert per un llenzol ménos blanch que 'ls méus cabells, y perduda la mirada per aquellas voltas, ahont algun frare hi hauria plorat ó badallat, veyá correr las horas que marcava una campana de certa celebrada iglesia!...

¡Cuántas, vetllant lo somni d'aquells companys, brandava en l'ayre la clásica escombria d'*imaginaria*, estrany atribut que no pensava pas arreplegar, després d'haver romput tants pantalons á las aulas!

Recordo que molts diumenjes, pujat dalt d'una finestra del cuartel, mirava als noys jugar sota las acácias d'un que fou passeig.—¡Felissos ells! me deya á mi mateix. Tal volta no, com nosaltres, pagarán las consecuencias y los errors de nostres pares!—Y al contemplar de reixas á dintre aquell mon tant joyós, tant indiferent, tant tonto, també no podia ménos de dir un'altra cosa: —En los cuartels s'apren á pensar y, sobre tot, s'apren á sentir...

Lo toch d'oració sonava pausat y vibrant, produhint en nostra ánima un indefinible sentiment.—Las últimas notas se perdian per aquellas dilatadas voltas iluminadas débilmente pe 'l crepuscle.

Allavors reasumía ma vida ab un pensament.

Cubrirse, deya una veu.

Y desfilavam en silenci...

*
* *

—*Perilla, Perilla*, me deya en García; *tú enflaqueces y tú te vuelves amarillo. Ese color no es el color que debe gastar un cabo* (ja havia pujat de grau); *porqué un cabo*

ha de ser alegre, ha de comer mucho y querer mucho, y ha de ser siempre fiel al socorro y á las mujeres.

Lo *primero* tenia rahó; lo *gech* m' era cada dia més gran y 'ls pantalons més amples.

Pero ¿qué diré á vosaltres, que no haveu viscut en un cuartel, cultivant lo tracte ab los grans pensadors y ab los grans poetes, y no haveu aixecat lo cap del llibre pera mirar aquells sostres tant tristos?

Los cuartels desgraciadament tenen l' inconvenient de semblar establiments penitenciaris; convents abandonats en sa major part, ahont s' hi encabeix la gent sens atendre més que á la netedat exterior y no quedantli al soldat ayre per respirar, lloch per mourers, ni per cuidar sos mobles escassos.

Per las altas reixas atravessa penosament un raig de sol, que va á reflectir en las parets tintas de groch, ó bé de color de mangra.—Aquest desentó en lo mon exterior porta ja en sí una tant poca armonía entre las cosas y l' esperit.

Y figuréuse qu' aquest esperit estigui organísat per altres fins.

¿Qu' estrany es que volent ell fugir de l' estreta presó del cos, comensi per aixamplar lo *gech* de munició y escorre 'ls pantalons?

No obstant, lo méu *primero* no 's feya aquestas consideracions filosófic-espíritistas, y per aixó 'm deya ab veu severa:

—*Ese color, no es el color que debe gastar un cabo.*

¿Qué havia de fer? Obehir: lo *primero* tenia rahó; pero 'ls colors, faltant á la subordinació, no van tornar.

* *

¿Qué us podria contar més de ma vida militar?

Moltas y moltas cosas, amichs méus; pero ho deixo per un altra dia, si mereixen vostra atenció aquestas pinturas novas en lo género catalanista, que avuy dibuixa ma ploma de soldat.

La primera vegada que 'm vaig mirar al mirall vestit de dos colors, me vaig convenser de que l' home sembla lo qu' es.

La primera vegada que vaig mirar al mon vestit de soldat, me vaig conense de que 'l mon es bon xich egoista, per creurer's que l' home es realment lo que sembla.

Y la primera vegada que vaig mirar un cuartel, me vaig també persuadir qu' en tot lloch pot l' home ser y valer lo mateix, á pesar de que ell y 'l mon se creguin lo contrari.

Una guitarra hábilment puntejada, me va recordar *un més enllá*, al través d' aquellas reixas.

Lo qui la polsava, cantava ab veu dolorosa una cansó que may, may olvidaré:

Ocho años que largos son,
qué largos son ocho años,
cuando me den la licencia
ya habré visto desengaños!

F. BARADO.

LOS DINERS DE JUDAS

(De Melchor de Palau)

Mal negoci ha fet en Judas;
no més per trenta diners,
s' ha venut l' ànima al diable
y á son Mestre aximateix.

Poques passes n' ha donades
que ja 'n sent remordiment:
—Tornèume á Jesús, tornèumel,
y aquests diners reprenèu.—
A les barbes se n' hi riuhen
motejantlo 'ls fariseus;
y ell, rabiant en son coratje,
rebat per terra 'ls diners.

Sens sabè' ahont, corra, corra
per camins y camps, arreu,
y á cada passa que dona
sent que dringan los diners;
al passá' un riu, los hi tira,
se 'ls emporta la corrent,
mes al saltá' á l' altra banda
los torna á sentir prop séu.

Dels uns ne compra una corda,
fa un clot y enterra 'ls demés,
sobre son cap veu la branca
qu' un vell arbre li ofereix;
fa un nu escorredor totduna,
y, ficanthi 'l coll després,
si doná l' ànima al diable,
dona 'l cos als esparvers.

Per acabá' ab la agonía
se sotraqueja ell mateix,
mes á cada batzegada
sent dringá' y riure 'ls diners.

F. M.

Á UN HÉROE

Á MON AMICH JOAN DE ARANA

ESTÉS damunt l' empedrat,
Exop de sang, espitregat,
miráuse'l: lo cap reposa
sobre 'ls cayres de la llosa
que sos punys han desjuntat.

Miráuse'l: per defensá'
vostres furs, brau aixecá
entre pedras y entre runa
aquesta, s' ahir tribuna,
hont avuy té son fossá'.

Miráuse'l!... Ningú m' escolta.
«Deu lo perdó.» Es l' absolta
que si un, per veure'l, s' inclina,
barboteja de rutina
tot donant la mitja volta.

.
Ningú ton fet atmirá.
Ningú ta gloria invocá.
Ningú vejé que ta sang
empapada per lo fang,
fos la sávia d' un *demá*.

JOAN PONS MASSAVEU.

LA MODISTA

I

Lo cap alt, cara espressiva,
mocador de seda ó sarja
arreglat graciosament,
en un costat la llassada.
Una manta bastant gran
li tapa part de sas gracias.
Uns enaguas com la neu
li surten si 'l vestit s' alsa.
Dos ditets de pantorrilla
per sota 'ls enaguas guaytan
com si diguessin mireume...
que no cal qu' ho diguin massa:
Eixas gracias sols las tenen
las modistas catalanas.

II

Quan la veuhen pèl carrer
tothom me li diu la sèva,
mateix que si l' honradés
sols visqués en la riquesa.
Tots la tatxan, la critican
ó la insultan ó la enveja,
y es que fan com la guineu
quan no las heu diu, son verdas.
Es bèn cert qu' en bosch caigut
tothom procura fer llenya,
com si hi tinguessim un dret
en insultá á la pobresa.
Ella ab gracia baixa 'ls ulls
y d' aquest modo 'ls desprecia;
mentres se quedan mirant
á l' airosa modisteta,
los homes, ab ulls d' amor;
las donas, ab ulls d' enveja.

MANEL ROMEU.

À MA ESTIMADA MARE

Perqué dintre de mon cor
Lo pès de la pena sento?
¿Perqué á tot hora jo esmento,
La tristesa de la mort?

¿Perqué sent tant clar lo dia
Per mí may te llum lo sol?
¿Perqué sempre 'l desconsol
Tant llarga fá ma agonía?

Sempre en mitj de ma anyoransa
Y de tant penadiment,
Floreix en mon pensament
Molts recorts, cap esperansa!...

Recordo 'ls dolsos petons
Embalsamats com la rosa;
Sa mirada carinyosa;
Lo sèu cor, sas il·lusions.

Recordo 'l que m' estimava;
Que per mon amor vivia;
Que ab lo meu sentir sentia,
Y ab mon pensament pensava.

En mitj de tanta ventura,
De goig, de pau y d' amor,
Vingué un jorn, plé de negror
A omplí 'l meu cor d' amargura.

Des d' aquell jorn desdixat
Que arreu trovo desconsol,
Y des d' aquell jorn, el sol,
Per mí no te claretat.

LA MISTERIOSA

CERTAMEN DE 1877

LLISTA DE LES COMPOSICIONS REBUDES EN SECRETARIA FINS AL
MITX DIA D' AHIR, EN QUE QUEDA TANCAT LO TERME D' ADMISIO.

1. Mos amors.—*A la mare del amor hermós.*—2. Jesús als pecadors.—*Apreneu de mí.*—3. Llevant Deu.—4. Nit de S. Joan.—*Per la virtut que Deu vos ha donat.*—5. La cançó dels Catalans.—*No n' es morta no, etc.*—6. Las dos ratapinyadas.—7. Una visita estranya.—*Sempre sospir etc.*—8. Ideal.—*Lasciate ogni speranza.*—9. ¿Vindrás?—*Qui fos ab tu á la Masía.*—10. Los pessebres.—*Quadro de costums populars.*—11. Joguinas.—*¡Ara hi fossem!*—12. De nit.—*Una mes.*—13. L' estel de la Esperansa.—*Una mes.*—14. Lo follet.—*Una mes.*—15. L' espardenyier.—*Cançó popular.*—16. Desconort.—*Cant de dol.*—17. Lo traginer.—*Maledicció.*—18. La muller del pastor.—*Cançó popular.*—19. Lo cargol y la Marieta.—*Fábula.*—20. La guineu.—*Fábula.*—21. Lo segador.—22. Á ma esposa.—*La vida n' es un cel etc.*—23. Les fargues.—*Cançó. Antiquus servus.*—24. ¡¡Panissars!!—*Aragó! Aragón!*—25. Cassa de nit.—*Cóntamho.*—26. Judhit.—*Stetitque Judhit ante lectum etc.*—27. Cançó.—*Imitació popular.*—28. Lo fill del treball.—*La barretina encara vol dir independència.*—29. Cançó de desdeny.—*Todo es mentira.*—30. Devant la immensitat.—*¡Jo crech!*—31. Plany.—*Hajau dolor de la dolor de mí.*—32. Cosas del dia.—*Nihil sub sole novum.*—33. Cant de llágrimas.—*Consolatrix afflictorum.*—34. Gelosías.—*.....dulzuras amargas de la vida.*—35. Sparses.—*Qui no es trist de mos dictats no cur.*—36. Los fills de la terra.—*Cançó del Catalá.*—37. Amor... ¡mal de mort!—38. Lo trovayre catalá.—*His ergo consulimus, quibus etc.*—39. Á uns cránis.—*Meditació.*—40. Ahir y avuy.—*¡Cuánta mudanza!*—41. Folla passió.—*...Hasta el alma!*—42. Fira de matrimonis.—*Recorts d' una professó.*—43. Lo temple górich.—C'

est l'ideal de la foi etc.—44. La posan de llarch.—*Farà anys per Sant Joseph.*—45. Sonet.—***—46. Elegíaca.—*Sub oscuro nitet.*—47. No n'hi ha d'altre.—*Nyigo, nyigo, nyigo, etc.*—48. Lo cant del trovador.—*Bella cançó n'ha cantada lo trovayre del casteyl.*—49. Los tres toms.—*Como empieza y como acaba.*—50. Pensaments.—*Flors y espinas.*—51. Al Illm. Sr. Dr D. Tomás Costa y Fornaguera etc.—52. Sombra.—*A la bona memoria d'en Felip Pirozzini.*—*Mis amar souveni etc.*—53. A la Verge María.—*Cuan delicadamente me enamoras. S. J. de la Cruz.*—54. A ma esposa.—*En lo naixement de ma primera filla.*—55. Al treball.—*Llum!*—56. A Deu nostre Senyor.—*Una ànima pecadora.*—57. Enfadament.—*Renyines d'enamorats etc.*—58. Madrigals.—*Pobrets y alegrets.*—59. Barcelona cautiva y lliure.—60. Llágimes.—61. Cançó de Nadal.—*Nit de Nadal, nit d'alegría.*—62. Amorosa.—63. Judith.—*Fé.*—64. Missatge.—*Vola, vola!*—65. La gran ciutat.—*En sitio y belleza única.*—66. Sant Tomás.—*Firas.*—67. A Na Dolors.—*Ditxós jo, si una vegada lo meu prech fos escoltat.*—68. May més!—*Cert qu' es un fer torment, l'anyorament.*—69. Raconta.—*Mal amor.*—70. Lo pecat original.—*Fragilitat, lo teu nom es de dona.*—71. Amor.—*Dona ¡que vols de mí?*—72. Amor.—***—73. A mon Deu.—*Am á Deu, crech ab Deu, esper en Deu.*—74. Per la patria.—*Ja may.*—75. Amor.—Amor.—76. ***—*Sense lema.*—77. A la Llibertat.—*Llum! mes llum.*—78. A Sa SS. Pio IX.—*Amor.*—79. A Deu.—*Deus.*—80. La batalla de Lepant.—*Deu y Patria.*—81. Al mellor Rey!—*Auba de patria.*—82. Lo darrer jorn de Patria.—*Felip fou rey y despota etc.*—83. Al ventijol.—*Ven plácido favonio y agradable recrea. Melendez.*—84. Penediment.—*Crech ab Deu, am' á Deu, esper en Deu.*—85. La vida.—*Poema.*—86. Fantasia.—*Oh, joventut, primavera de la vida etc.*—87. Roma.—*Urbis et Orbis.*—88. Remembransa.—*Por qué volveis á la memoria mia etc. Espronceda.*—89. Las bonas festes.—*No es completa desgracia que por ser hoy mis dias etc. Moratin.*—90. La brossa al ull.—91. Al amor meua.—*Mitjdiada.*—92. A ma aymía.—93. La cansó de la Segà.—94. Viudesa.—*Canson tu puoi ben dire etc.*—95. Lo cant del Espós.—96. Santa Eulària.—*In hoc signo vinci.*—97. Gelosia.—*La gelosia es l'amor que sentim per atre cor.*—98. La nova amor.—*Io mi sentu svegliar dentro allo core etc.*—99. L'aureneta.—*Vola*—100. Per á un album.—101. Un estudiant del dia.—(Comedia).—*Quants n'hi ha que los vendria...*—102. Ditxa somniada.—*Despertar es morir.*—103. Inter nos.—*Intimitats.*—104. Anyorança.—*Malalties del ànima no matan (M. Aguiló).*—105. L'enamorat.—*Ce n'est point son amour qu'il aime, lui: c'est vous. (M. Rattazzi).*—106. ¡Oh, mort!—*Ultim desitx.*—107. Amor mal menat.—*La ausencia es aire—que apaga el fuego chico—y aviva el grande.*—108. Cançó á mitxa nit.—*Notte d'amor...*—109. Sofriment.—*¡Senyor!...*—110. Aspiració.—*Tout pour un seul instant de croyance ou d'ivresse. (F. Coppée).*—111. Avorriment.—*Quia nescis dia neque horam.*—112. Interior.—113.

Lo Combat.—114. A la mort d' un aucell.—*Passer! mortus est.*—
 115. Follia.—*L' aurora in tanto il bel' purpureo volto...* (Tasso).—
 116. Auba d' amor.—*Surge columba mea, amica mea et veni.*—117.
 Tristes!—*Estich trist!*—118. Cant d' amor.—*Lliurat me sent' de*
terrenals cadenes. (I. Reventós).—119. La mort del héroe.—*Vir.*—
 120. ¡Catalunya!—121. La meva amor.—*Cançó.*—122. Romiatje.
 A Montserrat.—123. Passió.—*Si 'm llevi de bon mati...* (P. Serafi).
 —124. A l' arma!—*Ah! si me sabien entendre, !Ah si me voulden se-*
guí! (Mistral).—125. Misteri.—126. Amor immens.—*Tots reverdeix*
la fertil primavera... (P. Serafi).—127. Sota l' ombreta.—*Amor pur*
y cast.—128. Avenç.—*Amunt!*—129. Extassis.—*In éxtasi beato.*
 (Aida).—130. Sol... —*¡Oh soletat apacible!* (Vallfogona).—131.
 Ego.—132. Amor.—133. Judas.—*El cordero sin mancilla,—la lla-*
ve de abrir el cielo. (M. de Palau).—134. Allá d' allá.—*Esperansa.*
 —135. Assoleyament.—*Astro mayor del firmamento, salve!* (Caba-
 nyes).—136. ¡Som germans!—*Jesuchrist.*—137. Misteris.—*Miste-*
riosament dedicats á la Misteriosa.—138. Lo sermó de la Monta-
 nya.—*Diligite inimicos vestros.*—139. * * —140. Al peu d' una
 tomba.—141. A la Mort.—*¡Malehida!*—142. El derrer cant.—*¿Qué*
'm resta?—143. * * —*Lo fat.*—144. Desamor.—*Tirana.*—145. Au-
 sencia.—*Anyorança.*—146. A la patria.—147. Llágrimes.—*Santa*
alegría!—148. Dolor mut.—*Al esser nostro il fatto — non donó che*
il morire. (Leopardi).—149. Era un ángel.—*...su madre besándola*
en la frente—ángel de Dios llamóla y ángel fué. (Rubió).—150.
 Esplay.—*La vera felicitat sols está en Déu.*—151. Filosofia.—*¿Qué*
hi farém si es així?—152. Lo capdell del follet.—*Malehit sia.*—153.
 A la meva mare en sos dias.—*14 Mars.*—154. La Fontada.—*Apa*
minyons!—155. Racansa.—*Hon vay? d'hont vinch? la vida es l'*
anyoransa.—156. A un arbre.—*Oh joventut!*—157. Fantasia.—
Infern y gloria.—158. Tirant á la copa.—*Amor.*—159. Vol de l'
 esperit.—*En la montanya de Montserrat.*—160. Epístola.—
Lo llenguatge jocós sovint es molt sério.—161. Ma vida.—*Io.*
 —162. La fada.—*Cendrosa.*—163. A la amor meua.—*Cel y ter-*
ra.—164. Doll d' amor.—*Per sempre.*—165. La serena.—*Amor*
d' abisme que m' atraus y afollas.—166. L'herva del amor.—*Verge*
del mantell blau—donémela si us plau—l' herba florida.—167. Al
 malhaurat poeta En Felip Pirozzini y Martí.—*Deu li do gloria.*—
 168. La font del miracle.—*La font del avar,—font seca es encara.*—
 169. Un bon exemple.—*Tant se peça per carta de mes com per car-*
ta de menos.—170. Las lluminarias.—*Tot son trampas.*—171. Inde-
 pendencia pátria.—*Cant del llatí.*—172. Cançó de seminari.—*Una*
cançoneta nova bé la sentireu cantar.—173. Ali-Baba.—*Rondalla ce-*
lestial.—174. Qui escolta forats... (Comedia).—*No todas las come-*
dias s' han d' acabar casantse.—175. A mossen Joan Montrodon.—
Nostre Senyor li concedeixi uns felissos dias.—176. Los darrers sol-
 dats (1714).—*Los pobles que d' honra viuen—no poden ser may es-*
claus.—177. Consells.—*Dihent las veritats se perden las amistats.*—

178. Lo mestre de col·legi.—*Lo dijous se'n va á passeig.*—179. A Mallorca.—*Terra de glories generosa y noble etc*—180. L' Orfe.—*No la tireu al sach ¡pobreta! No l'hi tireu!*—181. Sant Bernat d' Alcira.—*Las tradicions relligiosas son lo caliu que conserva la fe del pobles á través de la fredor del indiferentisme.*—182. Miramar.—*Deport segur dels qui del mon les penes...* (Rubió).—183. Barcelona.—*Virtus unita fortior.*—184. La casa de Natzareth.—*Bon Jesús quan vareu néixer, portaveu corona d' or.*—185. Al porró.—*Porrons van y porrons venen etc.*—186. L' ànima enamorada.—*Amor etern.*—187. A Xauxa.—*Espaternechs.*—188. De pagesa á baronesa.—*Ditxós qui estima ab amor.*—189. Al baillet.—*Vaja, tant es que vinguis com que no.*—190. Pirozzini (E. P. D.)—*Als uns recordant las glories passadas...*—191. Pau Clarís (1640-1641).—192. Lo Rector de Vallfogona.—*Oh soletat benvolguda!*—193.—*La perla de la costa.*—*Comedia en un acte.*—194. Plogut del cel. Comedia.—*El teatro ha de ser la escuela de las buenas costumbres.*—195. Enrera l' esclavatge.—*Tot lo que un poble canta jamay es falsetat.*—196. Las trampas...—197. A la memoria d' un just.—*Dichoso quien olvida.*—198. Al cap vespre.—*Hora baixa.*—199. Cansó popular.—*Anyoransa.*—200. Besada.—*Una olor se movia de Paradís, y ella torná mes bella-ell mes gentil.* (M. Milá).—201. Mestral!—*...l' auro que trebouló, de soun alèn mar, terro e ceu.* (Mistral).—202. Judith.—*Et factum est cum audisset hæc verba Judith vidua...* (Llibre de Judith).—203. La mort del Just.—*Et obiit placide...*—204. Patria!—*No morirá ton esperit.*—205. A mos germans.—*Elegia.*—206. A un abisme.—*Amor.*—207. Lletra d' amor.—*Ausencia.*

A més, s' han rebut 12 composicions qu' han arribat fora de temps y 5 més que per esser escrites en castellá no poden entrar en concurs.

Lo que 's fa públich pera conexement dels interessats.

Barcelona 9 d' Abril de l' any 1877.—Per O. del J.—Lo Secretari, FRANCESC MATHEU.

Mes quan sento que ab amor
Algú 'l nom de mare esmenta;
Mentre 'l dolor m' atormenta
Mos ulls esclatan en plor.

Y á cada gota vessada
Mon cor se va revifant
Com flor que s' estés mustiant
Y la banyés la rosada.

Ab fe sentida, ab anhel
Lo cel esguardo, pensant
Que la que jo estimo tant,
Vetlla per mí allá en lo cel.

RICARDO POCH Y CORTÉS.

BIBLIOGRAFÍA

MEL Y FEL.—JOAQUIM RIERA Y BERTRAN.—Imprenta de la Renaixensa, Portaferrixa 18, baixos.—1877.

Si no haguessem sapigut que D. Joaquim Riera era un dels escriptors catalans joves de més mérit, lo tomet de versos que acaba de publicar ab lo títol pintoresch de *Mel y Fel* nos ne convenceria, que mérit y molt se necessita pera cultivar géneros literaris que no son los que més quadran á las facultats intellectuals d'un autor y ab tot y aixó, tráuren suficient partit pera que ningú puga girarhi la cara, y, més, pera obtenir algunas vegadas una mirada de delectació y una estreta de ma en senyal de franch aplauso.

Pochs son los qui, com ell, á 21 ó 22 anys que deuria tenir en aquella época, (anys 68 y 69), escriuhen *La historia del siti de Girona en 1809* y *La historia d'un pagés*, narracions plenas de veritat y vessants de sentiment, qual éxit hauria hagut de ser—lo que no ha estat—un incentiu pera son talent, que desde alashoras y á pesar d'aquell, s'ha encaminat per derroters bastant divergents del que ab tanta gloria y fent concebir tantas esperansas, havia emprés en los bells principis de sa carrera literaria. La poesia se feu la dama predilecta de sos pensaments, y sols alguna que altra vegada ha sapigut arrancarse al mágich encís ab que l'atrau, pera recordar á sa primera promesa, la qual sols espera d'ell una petita mostra de penediment pera tornar-lo á acullir en sos brassos y ferlo un de sos primers campeons.

Y cert que no té perdó la ingratitut del Sr. Riera qui deu á son primer amor y á las qualitats que li valgueren la conquista del mateix,

totas las ventatjas que ha obtingut en sa segona campanya, totes las penyoras de simpatía ab que la nova estimada ha volgut distingir-lo en estonas de benevolencia.

Aixís veurém que com á poeta escénich, la pintura de tipos populars ha sigut lo que ménos fluix l' ha trovat, més que la combinació d' una acció dramática ó cómica ab sas peripécias y sos conflictes, ab sos clars-obscurs y sas pinzelladas llampants; y que com á poeta lírich, sempre que ha volgut cantar los moviments íntims de son cor, ha anat més, molt més vacilant que quan, sens abdicar de sa personalitat moral, l' ha feta desapareixer darrera d' una narració ó d' una descripció de fets ó d' espectacles que 'l mon exterior ha desplegat devant de sos ulls.

Y es que 'l Sr. Riera veu més de part en fora de aquestos que de part en dintre. La naturalesa física y moral exterior en sas multiplicadas manifestacions se li presenta clara, visible y marcada, y quan ell tracta de fer mirar als altres pèl conducte de sos ulls, rara es la vegada que no 'ls hi fa veurer tal com es y tal com ell ho veu, gracias á que trova la característica qu' es peculiar del objectiu de sas miradas; y que li imprimeix la fesomia que afecta en lo moment en que las hi dirigeix, y si las necessitats de la métrica no 'l trabessen, y quan las necessitats de la métrica no 'l traban, ¡cóm se lluhiria, cóm se lluheix lo Sr. Riera!

En cambi, mirant d' ulls en dintre, volent pintar los distints estats morals de l' ánima en los moments de la passió, boyras privadas de dimensions que flotan per las circumvolucions més recónditas del cor y del cervell y que s' esmunyen com argent viu per entre 'ls dits del análisis; cultivant lo Sr. Riera 'l género íntim... La poesía íntima,—ho hem dit ja altres cops y no hem dit cap cosa del altre mon—es, ¿qué vos diré? com un d' aquells caminets de dos pams d' amplada que serpejan per la vessant acantilada d' una montanya, entre una penya tallada á plom que puja y que rebusa la ma que vol apoyarshi, y una penya tallada á plom que baixa fins al abisme, ¡Y aquesta gola atrau, atrau! La vulgaritat, lo convencionalisme, la figura retórica anodina se revolcan per la fondalada. ¡Quin cap y quins peus més fermes pera no estimbars'hi!

Per aixó, recorréu lo *Mel y Fel*, fixéuse en cada una de las composicions que constituheixen sas quatre seccions—*Amorosas, Follías, Mon noyet, Cançons y diálechs*,—y allí hont trovéu que 'l poeta descriu una escena, borroneja un tipo, arrancats á la realitat exterior per més que l' element personal hi aparegue com á fil en que están passats aquella especie de grans de rosari, allí, marquáu al marje una ratlla y no vos canséu de llegirho una y una altra vegada, segurs de que á pesar de que las dificultats de la construcció métrica privan al autor de certa part de la soltura que escribint en

prosa li es característica, hi trovaréu bellesas en que delectarvos y qualitats que encomiar.

Nosaltres, al ménos, ho hem fet aixís y no 'ns ne penedim. La llástima es que no sempre hem pogut marcar la ratlla.

LIBRO DE POESÍAS PROVINCIALES.—La idea del Ajuntament de recullir en un volum una mostra de lo que han produhit los més triats entre 'ls molts cultivadors de la poesia á Barcelona, y d' oferir-lo al Rey com una prova de que en aquesta terra las arts de la materia no han aniquilat del tot las arts del esperit, es en principi una idea sense pero, y per la qual los amants de la literatura deuen felicitarlo y regraciarlo calorosament. No ocupa la Catalunya literaria en las altas esferas de la nació lo lloch á que es acreedora, ni estém tant sobrats d' ocasions de reivindicarlo que poguém deixar passar sense una demostració d' agraphiment tot acte que á aquell objecte tendesca, ni tot acte que com lo que registrém, prove lo molt en que tenen á las manifestacions del art las nostras Corporacions oficials.

Pero franchs é imparcials com sempre, no hem de callar que la execució de la idea no correspon á aquesta y que aquesta, era susceptible d' un desenrotllament ab lo qual cumplís mellor de lo que compleix, los fins que al concebirla 's proposaren sos autors.

Primerament—y protestém de la nostra admiració á las personas á qui aludim—dels 23 autors de las *poesias provinciales* que forman la colecció, (denominació, entre paréntesis, que no sabriam justificar per més que volguessem), alguns n' hi há, confessém que una minima part, que no son fills de Catalunya y, entre ells, algun á favor del qual ni la escusa milita de que s' haje *nacionalisat* en la nostra terra. Defecte petit, pero defecte, y del qual preném acta perque qualsevol diria, al veure que havém de demanar ausili als estranys, que 'ls propis escassejan.

Además, si per la secció de poesías castellanas haguessem de judicar del esplendor de la literatura castellana á Catalunya, precís es confessar que 'l judici distaria bon tros de la realitat; perque si bé avuy per avuy la catalana pesa en la balansa molt, molt més que la castellana, y may la castellana,—parlém de la poesia—ni en épocas més propicias que la d' ara, ha valgut com la indígena actual, no per aixó la desproporció es tanta com acusa la colecció reunida per l' Ajuntament. La poesia castellana tingué aquí una época—avans de la restauració dels Jochs Florals sobre tot—que no es pera despreciada en una nació com Espanya hont á pesar del gran moviment

literari d'aquest secle, las notabilitats poéticas no han anat ni de molt, per dotzenas. Per aquesta rahó hauriam preferit veure com á poetas catalans á alguns dels que figuran en la secció castellana, que haurian ocupat entre aquells un lloch preeminent, mentres que com á poetas castellans no han de passar á la posteritat. ¿Perqué 'ls collectors no tingueren ab tots l'acert que ab en Camprodon, de qui deixaren á recó un sens fi de produccions castellanas pera contentarse ab una de catalana que com lo *Recort de la infantesa* basta á acreditar á un poeta?

Pero aquí vé l'últim cárrech y es lo capital. Creyém que lo que devia fer l'Ajuntamvnt era, en la esfera poética, lo que en la esfera industrial se feu en la Exposició de la Universitat nova. Aixís com en ella s'ostentavan los productes que *avuy* elabora la Catalunya industrial, creyém que hauria estat més convenient esposar en aquesta *manifestació de productes poétichs* lo que elabora avuy la Musa á Catalunya. Las máquinas de carril que s'usavan vint anys enderrera están bé en esposicions com á objectes de una curiositat retrospectiva, mentres que las máquinas Corliss que avuy elabora en sos tallers *La maquinista* tenen l'interés palpitant de la actualitat y acusan un progrés industrial brillantíssim.

Donchs lo mateix de las poesías ditas provincials. ¿Perqué anteposar autors desgraciadament morts per sempre y autors que han penjat las liras *super flumina Babylonis*, á aquesta pléyada de joves poetas brillants que avuy, ab més fé y entussiasme que encoratjament de part de qui deuria encoratjarlos, cultivan la poesia y mantenen encés lo foch del art, admirant á sos predecessors, pero pagant tribut á lo que 'ls nous ideals exigeixen?

Baste dir que entre 'ls poetas que figuran en la colecció de poesías provincials están en minoría, y en minoría exígua, los que podriam dir de la derrera generació poética catalana, que, ab més protecció que tingués, conta ab elements suficientes pera conquerarli á Catalunya un bon nom en la república literaria.

ARMANÁ DE LENGADÓ. — Hem rebut lo corresponent al present any, en lo qual hi figuran composicions poéticas y en prosa de diversos escriptors provençals, entre ells alguns que s'inician ab bon peu, provant que cundeixen en lo Mitjdía de Fransa las aficions á la literatura propia y al cultiu de la llengua indígena.

J. SARDÁ.

TEATRE CATALÁ

AVÉM de confessar que 'l teatre catalá decau cada dia més y que ningú fora capàs d' endevinar ab la decrepitud que mostra, los pochs anys que té y 'l nuvol d' esperances que á sa aparició esplendiren en lo cel de nostra renaissance.

En lo que va de temporada havém vist passar per l' escena del teatre Romea, quatre obres y llevat de la que avuy se representa (del modo qu' es us y costum del teatre catalá), ningú recorda les altres que, aixó sí, segons los cartells eran rebudes ab grans aplaudiments y picaments de mans cada vegada que 's representavan. ¿Qué vol dir aixó? Decaiment de part de tothom, dels autors, dels actors y del públich.

Per l' interés que 'ns té aquest teatre, com branca del gran arbre, havém de dir la veritat sancera, que algunes vegades haviam disfressat per aixó mateix; l' egoisme 'l mata. Un teatre no viu d' un home, ni d' una escola; un teatre essent la representació més vivament plástica de costums, fets, intencions, creencies y demés que constitueixen la vida moral y social d' un poble, no es pas possible que encarnada 's veja en les inspiracions d' uns homens y en los dictats d' una escola; es necessari que *tothom* que poeta sia y vulla treballar, traballe y trobe quan menos protecció per sos treballs, encara que sia en la part més mínima, exhibintlos); es necessari que, qui una pedreta, qui un enderroch, porte tothom la feyna de ses hores en la obra del conjunt; es precís que fujen los entrebanchs que emprivan y molts cops fan traveta als que, refiats, manifestan ses inspiracions juvenils ab la esperansa de véurels representades.

Avuy (s' ha de dir molt alt); ha fugit aquella especie d' encisament que produhia l' anunci del estreno d' una obra d' un determina

autor; tothom té cansanci, y encara qu' es molta la munió de gent que aquets fets aplegan, molta part es filla de la habilitat en anunciarho, y 'l resultat últim es la fadiga espiritual al eixir del teatre en acabant l' estreno.

¿Es aixó lo que s' esperava del teatre catalá? Aquells triumfos alcansats sobre 'l públich, que sòls comprenia que 's parlés en catalá en la escena per dir bestieses, aixecantlo fins á ferle sentimentalment brollar les llágrimes ab la llengua que artísticament menyspreava, ¿havia de degenerar tant y tant que s' arrivés á fiar l' éxit d' una de ses obres, al equilibri de baylarins, a lo llamant de trajos, y á la galanura espléndida de decoracions immellorables, com succeheix are en lo *Pont del diable*, estrenada al *Circo*, hont la part catalana y literaria hi es en tant poca part y posada ab tant poca fiansa y tant anti-estéticament que boy sembla una filla borda de son autor?

Lo teatre catalá decau; no hi ha cap dupte; necessita sang nova y; sobre tot, sang jove per restablirlo d' aquesta malaltía que dintre de poch temps será incurable á no venir obres noves que 'l robustescan. Les obres estrenades en los derrers temps, (deixant corre aquelles de que havém ja parlat), ¿qué son? ¿qué representan en l' esfera literaria? Fruyts mesquins, d' ingenis decayents forman part del cos d' exércit y en la darrera fila y última graduació de lo que hauria de ser literatura dramática: si al plegat qu' elles exissen pe 'l teatre obres de cap d' ala, foran admeses en lo que valen y no més; emperó avuy representant lo bo y millor de nostra producció escénica quedán en mal lloch y donan una idea pobríssima del ingeni catalá en la representació dramática.

¿Qué més adotzenat que *Llum y fum*, tant en la idea fonamental, com en son desenvollop, y en los personatjes? ¿Qué més pobre d' invenció que *Cura de moro* encara que en aquesta la distingeixen flamarades d' aquella gracia que sembla que del tot no pot despendres de son autor tantíssim aplaudit y tantíssim bescantat? ¿Hi ha necessitat de demostrar la pobresa d' ingeni de abdues obres? Un detall no més; en cada una d' elles los autors se veuhen en la precisió de aplegar una munió de personatjes per dar una mica de moviment á sa concepció; y donchs bé, cada hu per sa part y tots dos á l' hora, trian per lloch de l' acció una posada, fonda ó lo que sia; y aixó després d' haverse gastat aquest medi en comedies y comedietes com *Los banys de Caldetas*, *Café y copa*, *Tants caps tants barrets*, etc.

En la comedia *Senyora y majora*, encara que escrita ab més té dramática y, sobre tot, ab més desig de fer una obra d' art, s' hi notan també les probes d' aquest decayment que tantes voltes havém dit; y llevat del terç acte quasi del tot bo y en certes escenes sense 'l quasi y fins més que bo, tot lo primer y en especial lo segon desdiuhen, es la veritat, de la reputació dramática de son autor.

Lo Sr. Soler s'ha encarinyat massa en lo gornit de la escena; lo cancell del primer acte ja está bé; los aucells que cantan al trench d' auba, la canal, la turbina y sobre tot l' aygua devallant y fent moure l' encatronada maquinaria del final del segon, ja fan efecte; emperó aixó no es l' obra dramática; recordes que ni *Shakspeare* ni *Calderon* tenian pas necessitat de la aparatositat escénica d' avuy en dia pera produhir un *Hamlet* y un *Alcalde de Zalamea*.

Aixó d' avuy nos porta al *Pont del diable*; demá no sabém hont irém á parar; tant podria ser á la pérdua total del teatre, com al comensament d' ell, quan tothom se creya que en escena y parlant en català no s' hi podian dir més que tonteries.

Que hi ha forses entre 'ls dramátichs catalans ho sabém de cert; ¿perqué donchs se produheixen obres raquíiques y que han de passar de moda? ¿perqué no treballan tots y sobre tots los jovers que tantes esperanses havian fet concebre en sos ensaigs primers? ¿Es pot ser la falta d' entussiasme lo que torba als primers? ¿Es pot ser l' egoisme lo que entrebanca als segons?

Assumpto es aquest que deu tractarse ab peus de plom y ho deixém per altre cop ab la voluntat d' esbrinar fins lo derrer fil de aquest embull de circumstancies que fan víctima á la dramática catalana y la renaixensa literaria en general.

R.

mau Creixell.—*Pus aquells qu' en bona lluyta etc.*—112. La festa de Sant Farriol.—*Es música todo el viento etc.* (Calderon de la Barca).—113. A la Verge.—*Lo últim terme, la darrera darrera gleba.*—114. Fe, Esperansa y Caritat.—*Quis crede expectatio et profite.*—115. La copa.—*La copa, la copa, oh mon car Hamlet!* (Shakspeare).—116. Clar de lluna.—*Feerie.*—117. L' aplech.—*Costums de ma terra.*—118. Amor de mare.—*Ets clau de redemció.*—119. La Orfaneta.—...*Lo cor se 'm nua, etc.* (Clavé).—120. Aforismes.—*Sana doctrina etc.*—121. La selsareda.—*Un recort d' amor.*—122. Una rosa de tot l' any.—*So pobret, pero alegret etc.*—123. Oda al treball.—*'Ls fruits del treball etc.*—124. Catalunya agraïda.—*Envia un lleuré etc.*—125. 'Ls hereus y pubillas.—*Lley ó costum catalana.*—126. Cansó.—*Lo treball es la pau.*—127. Las rosas.—*Las rosas y las dalias etc.*—128. Cansó.—*Treballem ninetas.*—129. Lo pinsell de 'n Fortuny.—*Es una gloria per Reus.*—130. L' ball entich y l' ball modern.—*Tot progrés sons límits deu guardar.*—131. Cansó.—*Lo treball es l' descans.*—132. ¡Si t' estim! mes que l' or.—*Un cor qu' estima.*—133. Part imaginativa.—*Cosas que passen etc.*—134. Lo ferrer de Aiguafreda.—*Recort d' un dia felís.*—135. A la soberana Verge de Montserrat.—*Ay que m' anyoro, m' anyoro etc.* (V. Balaguer).—136. Maria de Macdàla.—*Deo cara.*—137. Al fill d' una casa bona.—*Armonia religiosa.*—138. Ben lluny!—*Alas y llum.*—139. Un soldat de la guardia imperial.—*Ei fu...*—140. La tomba.—*La mort est le prix de la verité* (Lamartine).—141. ¡Quin vent!—*Amor.*—142. Lo sant sacrifici.—*Sanctus.*—143. Lo plor de la donzella.—*Que prompt passa!*—144. L' any vuyt. (Romans vulgar).—*Deu y Patria.*—145. Las monjas de sant Aimans.—*Mala sort.*—146. La jornada de la vida.—*Ciego, ¿es la tierra el centro de las almas?* (Argensola).—147. ¡Cap mes!—*Y com mon pit s' aixampla etc.*—148. La mort del comte Borrell.—*Dies iræ.*—149. La font del geni.—*Formó pues el Señor etc.*—150. Cant de coratje.—*En lo desterro.*—151. En Dalmau Creixell.—*Grans recorts.*—152. La Pubilla.—Escenas de Montanya.—153. Llàgrimes.—*El arrepentimiento es un triste compañero etc.* (Vico).—154. A la patria (Oda).—*La patria es forta* (Clavé).—155. Lo pensament.—*Alas! Alas!*—156. Al treball. (Cansó).—*El pueblo antiguo no podía salvarse etc.* (Castelar).—157. Viuda y mare.—*¿Ni una?*—158. ...*Cuando me ví atribulado etc.* (Salmo 119, v.º 1.º)—159. Los camps cataláunichs.—*Bellum atrox etc.*—160. La lley de la vida.—*¡Neixem!*—161. A la soletat.—*¡Oh benhaja qui 't parí etc.* (V. García).—162. Ilerda y Cartago.—*Fué una de las batallas etc.* (T. Livio).—163. A la ciutat de Reus.—*¿lsas ton nom etc.* (V. de Febrer).—164. Lo catalá.—*Labor prima virtus.*—165. Redempció.—*Por lo cual te digo que perdonados le son etc.* (S. Lucas).—166. Lo cant del treball.—*Lux Mundi.*—167. La

Catedral.—*Creu y espera*.—168. Lo plany del rossinyol.—*Hará tu llanto etc.*—169. Himne á la Creació.—*També degué ser obra etc.*—170. La viola.—*Pitjor que mort etc.*—171. Anacreónticas.—*Amor*.—172. Alé de hivern.—*Fides*.—173. Lo plor de Jeremías.—*Nosotros inicuamente etc.* (Jeremías).—174. Espinas.—*Ay apacible y sosegada vida etc.* (Espinell).—175. Ma inspiració.—*Mirant lo mon etc.* (Jardinets d' Orats).—176. La campana d' Osca.—*Morituri te salutant*.—177. Recorts del botxi.—*Mals recorts*.—178. Una montanya Catalana. (Llegenda).—*Si's contassen per nou las maravellas etc.*—179. La Heroína. (Llegenda).—*A l' xeu d' la Patria etc.*—180. A la Verge.—*Per vos, Maria, etc.*—181. Rondallas. (Prosa).—*No's comptan totes al peu de la llar*.—182. L' Atlántida. (Poema).—*Ella era poblada y floreixent etc.* (Platon).—183. A la memoria d' un ser aymat. (Sonet).—*Reposa en pau*.—184. A...—*Lo que t' estimo etc.*—185. los dos aymants.—*Deu los perdonia!*—186. Albada.—*Miráu!*—187. Sodoma.—*Et subvertit civitates etc.*—188. Lo trovador.—*¿Etern?*—189. Cansó d' un vell.—*¡Ay Castella castellana! etc.* (V. Balaguer).—190. Lo Prometatge.—*Costums del camp*.—191. La reconquesta de Lleyda.—192. La colometa blanca.—*Lætabor et exultabo in te* (Davít).—193. Los recorts de la masía.—*!Tots se'n van!*—194. La núvia.—*Gran diada*.—195. Cada ovella ab sa parella.—*Nos ab nos*.—196. Complanta de Job.—*Deus dedit, Deus abstulit*.—197. Lo segador.—198. La penitenta.—*Molt se la debia perdonar etc.*—199. La barretina.—*¿Ahont pots anarne tu que, enamorada etc.* (M.ª Josepha Massanés).—200. La veu de la Pau.—*Escolteu*.—201. La Tornada.—202. Catalunya.—*Quam dulcius est etc.*—203. A Lleyda.—*La llibertat, la Pàtria us tornarà*.—204. La meua terra.—205. A la figuera de Portell.—*Cuánt n' ets de maca etc.*—206. ¡La negra intenció d' un Negre!—*Negrura*.—207. Fullas.—*Rita, Dolores y Maria*.—208. Rèus.—*Gent del camp*.—209. Lo Teatre Catalá (Prosa).—*El espíritu de imitacion es natural al hombre*.—210. Narracions populars de la guerra de la Independencia. (Prosa).—*Gloriosos recorts*.—211. Lo derrer plant de 'n Clarís.—*...Quedóle al suelo etc.* (Fr. Luis de Leon).—212. Queixas.—*Qui no es trist etc.* (A. March).—213. La presa de Lareda.—*En vano esta ciudad se defendió heróicamente*. (A. Vidal y Domingo).—214. A la Verge.—*Ad te suspiramus etc.*—215. ¡Malhaja la guerra!—*Volguí que fossis ferra etc.*—216. Lo coll de Panissars.—*Aur! Aur!*—217. Agramunt cremada.—*Establecido el rey de Tremecen etc.* (El Blason de Cataluña).—218. Recorts.—*Exurge, Domine, etc.*—219. Lo Diumenge de Rams.—*Lo gall de la passió etc.*—220. La Vida.—*Sicut naves etc.*—221. A la germandat dels pobles.—*La patria n' es lo mon*—222. A l' álga.—*Lluny! lluny!*—223. La missió del trobador.—*Cantau dels grans profetas etc.* (Lluís Roca).—224. Na Dolsa.—*La lley del*

amor.—225. La perla de Girona.—*Maria*.—226. Anyoransa.—*Pre-sa infeliç de su dolor secreto etc.* (Zorrilla).—227. Encant.—... *Yo la miré con el temor de adoracion etc.* (Pastor Diaz).—228. Amor.—*O fortunati mici dolci martiri etc.* (T. Tasso).—229. Lletra d' amor.—230. Flors y Plors.—*Son les denes d' una vida...*—231. A la Verge Maria.—*Consol dels afligits*.—232. Las tres prendas del amor.—*Tinch, nena, per tu etc.* (Clavé).—233. Entre poch y massa.—*Si vols convencer al poble etc.*—234. Amor perdut.—*¡Pobres aucells!*—235. A la gleiso.—*Regard de Matauno etc.*—236. Aspiració.—*En la casa de mi padre hay muchas moradas*.—237. Marta. (Balada.—238. La Catalana.—*Tot ho tenim*.—239. A Colon.—*Llor á tí, caudillo ilustre*.—240. La creueta d' or.—*¡Crucecita, crucecita!*—241. Al hostal de la viola.—*No n' hi ha cap*.—242. Los homes negres.—*Perdoneulos que no saben lo que 's fan*.—243. Llum y tenebras.—*Son dos ulls com dos estrelles*.—244. Desenganys y esperansas.—*¿Qui sab?*—245. La pastora.—*¡Martre d' amor!*—246. Fortuny.—*Immortal*.—247. Romiatge.—*Fes via*.—248. L' any mil.—*Se creya que á la mitja nit etc.*—249. Rey y Vassall.—*Tal dit tal fet*.—250. La batalla del port.—*Mas temian la afrenta etc.* (Zurita).—251. Una flor sens perfum.—*Lo remordiment es la purificació de l' ànima*.—252. A una dona.—*Hace una noche horrorosa etc.*—253. L' anell d' en Conradí. —... *Genetrix dell' onor de Sicilia etc.* (Dante).—254. Cansó del treball.—*Labor prima virtus*.—255. Vetllant un mort.—X.—256. La cayguda dels arcàngels.—*En nom de Deu...*—257. Lo fossar.—*Et in pulvere reverteris*.—258. L' anada á Montserrat.—*Patria, Fides, Amor*.—259. ¡Responme, nineta!—*Es molt desditxat etc.*—260. ¡Ay que no torna!—*Sols la Esperansa fa viure als desgraciats*.

Lo que 's fa públich pera conexement dels interessats.—P. A. del C.—J. RIERA Y BERTRAN, *Secretari*.

NOVAS

Acaba d'esser elegit Académich numerari de la Rey al de la Historia nostre colaborador y amich l' eminent arqueólech, Dr. D. Fidel Fita. Ab est acertat nombrament, son dos ja los escriptors que representan en aquella corporació á la literatura catalana. Gaudimnos de semblant nova y felicitém coralment al nou Académich per lo just premi que s' ha concedit á son regonegut talent.

S' ha rebut en esta redacció un exemplar de l' última obra del senyor D. Joseph Pitré, distingit escriptor siciliá, intitulada «*Saggio de Giuochi fanciullereschi siciliani.—Palermo 1877.*» En ella fa una honrosa menció dels *Jochs de la infancia*, de nostre colaborador D. Francisco Maspons y Labrós, per lo qual y per la ofrena que devém á dit autor, li quedém molt agrahts.

Visita ab tota regularitat aquesta Redacció la escelent revista francesa *Polybiblion*, á la qual devém agrahtir la reproducció de varias noticias que han vist la llum en *LA RENAIXENSA*, referents á la literatura catalana, per provarnos los desitjos que senten aquells ilustrats redactors de fer degudament coneixer nostras modernas produccions.

Darrerament, en lo número del passat Mars, á mes d' estractar l' article bibliográfic publicat per lo Sr. Aulestia y Pijoan en lo pri-

mer número del present any de nostra Revista, hi hem vist ab complacencia rectificada per lo erudit escriptor Th. de Puymaigre la qualificació que M. Vapereau en son *Dictionnaire universel des literatures* fa de la llengua catalana dientne *dialecte* que ha descendit al rango d' un patués. M. de Puymaigre cita com á fet pera probar la importancia de la *llengua catalana*, lo de que en 1876 s' hi publicaren noranta obras.

No 'ns estranyan á nosaltres afirmacions tan gratuïtas com la de M. Vapereau quan veyém qu' en la meteixa obra, apart de la contradicció ab que incurreix al parlar en altra página de la *llengua catalana*, quan s' ocupa de nostra literatura (pág. 392 y 393) cau en errors tan grans com lo de suposar que fou á mitjans del segle xv quan se verificá l' unió d' Aragó y Catalunya, y 'l d' acabar la narració dels autors catalans sens fer menció pera res del actual renaixement y dient en cambi qu' avuy en dia entre 'ls poetes que *conreen* la literatura catalana hi ha lo Rector de Vallfogona y 'l canonge Pujol, autors tots dos que floriren en lo segle xvii y als que per lo tant M. Vapereau fa viure mes de doscents anys.

Aixís s' escriu l' historia en lo tercer ters del segle dinou.

Hem rebut tres voluminosos fascicles del *Archivio Storico Siciliano*, importantíssima publicació que veu la llum en Palerm y ahont se manifesta clarament lo molt y molt bo que's fa á Italia y á Sicilia, en especial en la terreno de l' historia, l' arqueologia y la literatura. Los fascicles van acompanyats de láminas que il·lustren los texts especialment arqueològichs.

S' ha posat en escena en lo teatro del Circo, lo drama fantástich, catalá, original de D. Joseph Feliu y Codina, *Lo pont del diable*. L' obra ha sigut presentada ab luxu y las decoracions dels finals del segon y tercer acte fan honor als distingits pintors escenógrafos senyors Soler y Rovirosa, y Carreras, á qual pinzell son respectivament degudas.

Mel y Fel es lo títol de la colecció de poesías que acaba de publicar lo inspirat poeta D. Joaquim Riera y Bertran. La nova obra, de qual importancia nos ocupém ab la detenció que 's mereix en altre

lloch del present número, forma un regular volum, ab esmerada tipografia elzevieriana y 's ven al preu de sis rals en las principals llibrerías.

Per fi ha tornat á reanudarse la publicació dels fascicles de la *Biblioteca Catalana*, haventsen repartit dos de doble número de plechs. En ells comensan dos novas y famosas obras: lo *Felix de les maravelles del mon* de Ramon Llull y 'l *Boeci*. Si bè 'ns plau que 's donen á llum texts de tanta válua, fora de desitjar que 's repartissen prompte los prólechs y plechs que faltan de las obras ja avansadas, pera que 's poguessen encuadernar.

L' Ajuntament ha acordat la suspensió de las obras d' engrandiment de la Casa de la Ciutat, per la part ahont hi havia l' Iglesia de Sant Miquel, pera donar lloch al estudi y modificació del projecte, de manera que se salve en tota sa integritat lo mosaich romá qu' allí existeix.

Al aplaudir aquesta prova d' entusiasme de nostra Corporació Municipal pera los recorts històrichs y arqueològichs, devém exitarlo á que no demore la reconstrucció de la porta gòtica que hi havia al peu de la escala abans de las derreras obras que s' han fet en la Casa comunal.

En una correspondencia de Madrid qu' insertá *La Crónica de Cataluña*, llegim que 'l general Ros de Olano feu coneixer á alguns amichs lo discurs en catalá que ha escrit pera la festa dels Jochs Florals d' enguany, que deu presidir; y afegeix lo corresponsal que las personas que l' han sentit diuhen, qu' es molt notable y que revela un gran pensador.

Durant la estancia del Rey en aquesta Ciutat y com á altres dels obsequis ab que se 'l festejá, se doná en lo teatre Romea una funció régia que, segons desitjos expressats per S. M., fou composta exclusivament de produccions catalanas, essent las escullidas la pesa en un acte, de D. Joseph M. Arnau, *Las tres alegrías*, y l' drama de D. Frederich Soler, *Lo ferrer de tall*. D. Alfons seguí ab gran atenció lo desenrotllament d' aquesta última obra, de que 'n vejé la

major part, interessantse molt per son argument, enterantse dels noms dels actors y d'altres detalls referents al teatre catalá, é indicant que si passava alguna temporada á Barcelona, no deixaria de concórrer á sas representacions.

Molt ha de complaure aquest fet, per sa gran eloqüencia, á tots los qu' estiman nostre renaixement y han seguit pas á pas la séva marxa

Hem tingut lo gust de visitar lo nou local ahont s' ha trasladat lo Sr. Parés, conegut comerciant de quadros del carrer de Petritxol. Situat aquell en lo meteix carrer, reuneix á sas vastas dimensions la circumstancia de contar, en la part posterior, ab un saló de bastanta grandaria pera podershi formar una exposició permanent de quadros y altres objectes d' art. La nit de l' inauguració, además del gran nombre de fotografias y grabats que hi havia en los aparadors, entre 'ls quals descollava la copia de la *Vicaría* de Fortuny, del que se 'n rifá un exemplar entre 'ls visitants, s' hi veyan en lo saló indicat obras pictóricas dels Srs. Reynés, Amell, Ferrer, Vicens, Martí, Urgell, Torressassana, Vayreda, Rigalt (D. Lluís y D. Agustí) y Urgellés y altres. També hi figurava la llorejada estatua *Criteri de veritat*, del Sr. Reynés.

La botiga está decorada ab lo gust que s' ha fet ja proverbial en las que de cada dia se van establint en aquesta capital.

Lo conegut escriptor valenciá, D. Constantí Llombart, va á publicar una edició del raro y celebrat incunable: *Troves en llahor de la Mare de Deu*, estampat á Valencia, y que 's disputa ab nostre *Pro condendis orationibus* la gloria de ser lo primer llibre imprés á Espanya.

Ha passat á mellor vida lo distingit pianista compositor D. Jaume Biscarri, que s' havia distingit no solsament en las distintas obras musicals de que era autor, si que també per sa il·lustrada col·laboració en revistas y periódichs referents al art que professava.

Los diaris d' aquesta Capital han portat una detallada ressenya de la vetllada literaria últimament celebrada á Madrid en casa don

Víctor Balaguer, en la que lo general Ros de Olano llegí sa magnífica obra dramática, de assumpto grech, *Galatea*, prenenhti part ademés altres notables poetas, entre ells los catalans Srs. Alcántara y Quintana.

Lo Sr. Retés (fill) llegí una bonica traducció de la tragedia *Saffo* del citat Sr. Balaguer.

S' han estrenat: en lo teatre del Liceo una pessa en un acte original de D.ª Rosa Pich y Aldebela, titulada: *Com sucseheix moltes vegadas*, y dos en l' Espanyol tituladas *Desconcert* y *Calaverada*.

En alguns figurins de Paris, que 's veuhen en los aparadors de las botigas de géneros de modas del carrer de Fernando, se veu en las figuras de senyora ab mantellina de la forma que avuy s' usa y 's llegeix al peu: *Dentelle catalane*.

Molt honrés es pera nostra industria que sos productes vingan á ser admesos y á fer lley en los grans centros de la moda.

Lo dilluns, dia 2 del corrent Abril, tingué lloch en lo Teatre del Tívoli la solemne distribució dels premis del Certámen Clavé combinada ab la celebració d' un concert de triadas pessos vocals é instrumentals, en que s' estrená una cantata titulada *La Musa Catalana* ab música del Director de la orquesta D. Cosme Ribera y lletra de D. Apeles Mestres.

Tractantse dels concerts d' Euterpe no cal dir que la concurrencia no cabia en lo vast local del Tívoli atreta á més aquesta volta per lo extraordinari de la festa, y que no 's cansá d' aplaudir las triadas pessos que componian lo programa, tals com *Pe'l juny la fals al puny*, *Los pescadors*, *Pasqua florida*, *La pau dels pobles*, y en especial la cantata qual distingida é inspirada música fa honor á las relevants qualitats que té ja acreditadas lo Sr. Ribera.

En l' intermedi de la segona part se verificá l' obertura dels plechs que contenian los noms dels premiats en los dos concursos poétich y musical, prévia lectura per los Secretaris respectius Srs. Mestres y Rodoreda de duas correctas memorias, donant lo següent resultat:

CONCURS POÉTICH.—Copa d' ébano y plata: *Catalunya*, de D. Joseph Roca y Roca.

Ram de pensaments de plata: *Los llenyaters*, de D. Eduard Vidal y Valenciano.

CONCURS MUSICAL.—Ram de roure y llorer de plata: Música á la poesia *Catalunya*, de D. Claudi Martinez Imbert.

Ram de rosellas y espigas de plata: Música (á veus solas) á la poesia *Los llenyaters*, de D. Climent Cuspinera.—Se concediren á aquest premi dos accessits, un á D. Claudi Martinez Imbert y altre á D. Ramon Forn, professor de l' orquesta d' Euterpe.

Ploma de plata y or: Se doná á la sinfonia *Nuvolada d' estiu*, del citat D. Claudi Martinez y un accéssit á D. Ricard Jimenez Amigó, també professor de la orquesta d' Euterpe.

La concurrència tributá molt aplaudiments á tots los premiats, la major part dels quals se presentaren á rebre las joyas, y quedá altament satisfeta d' una festa que augura un gran esdevenir á la Societat d' Euterpe.

Lo número derrer de la *Revista Contemporánea*, importantíssima publicació quinzenal que veu la llum á Madrid, inserta un interessant estudi de D. J. Güell y Mercader, titolat *Fortuny y sus cuadros*. Lo fan especialment recomanable las numerosas noticias biográficas que conté del insigne artista.

Segons veyém en la llista del Colegi de Notaris, corresponent al present any: son 304 los que están exercint actualment la fe pública en las quatre provincias catalanas. D' ells, 50 resideixen en esta capital, 5 á Girona, 6 á Lleyda y 6 á Tarragona.

De Belen al Calvario's titula un petit volum de «cantares y baladas» qu' ha publicat lo distingit poeta en Melcior de Palau. Lo recomenariam á nostres lectors, si 'l nom de l' autor no fos per sí sol prou recomenació. Duas edicions té ja agotadas de la primera col·lecció de cantars, merescudament apreciats del públich, y molts dels quals s' han fet completament populars en diferents provincias d' Espanya. En aquesta última col·lecció, si bé no sempre ha lograt estar á l' altura de sos primers cantars y 'ls hi falta á alguns aquella espontaneïtat, aquell sabor popular que 'ls fan corre de boca en boca, d' altres n' hi há, en cambi, que son ben jermans dels de la

primera col·lecció citada. Las baladas son en nostre concepte lo millor del volum. Se distingeixen unas per sa suavitat y puliment de forma, com *En el desierto*, altrás per la concepció poética del quadro y per la gráfica expressió; la més notable d'estas últimas es la que veurán nostres lectors en altre lloch d'aquest número, traduïda en versos catalans.

Felicitém al autor per son derrer tomet y desitjém veure aviat ab lletres de motllo l'altra col·lecció de poesías que, segons nos han assegurat, té preparada 'l Sr. Palau pera donar á la estampa.

Segueixen los periódichs de Madrid elogiant la obra *Las Córtes catalanas* del Srs. Coroleu y Pella; ara mateix ho han fet *La Revista general de legislacion y jurisprudencia*, *El Tiempo* y la *Revista de Archivos* dedicantli llarchs articles. A Catalunya acaba de fer lo mateix la *Revista de la Asociacion literaria de Gerona*.

Últimament s'han estrenat en lo Teatre Espanyol una pessa en un acte titulada: *Desconcert* y duas en lo Zorrilla de Badalona, nomenadas *Agencia de matrimonis* y *Dos per tres*, originals del jove poeta D. Manel Palá.

En lo Quevedo també s'estrenaren dos produccions ab los títols: *Fruyta del temps* y *Casualitats*, degudas á D. Alfredo Pallardó.

Abdos autors foren justament aplaudits en sas respectivas obras.

Hem rebut lo periódich mensual de ciencias, arts, literatura, industria, instrucció, comers, etc., titolat *El Espejo*, que fa nou anys se publica en Nova-Yorck, essent un modeló acabat d'impresió las 24 planas de mida gran de que's compon cada número, plenas de grabats de tota mena dels diferents rams que hi tenen cabuda.

Havém vist ab molt de pler, una fotografia, copia directe d'un ben acabat estudi del natural, obra del jove, recullit en l'Hospici, Feliciá Marí. Representa la cripta de Santa Eulalia de nostra majestuosa Seu, y 'l Capítol la encarregá al modest artista, qu'ha sapigut interpretar tots los detalls d'aquell lloch, sens ferne desmereixer lo conjunt. Las personas protectoras del mentat jove, poden estar satisfetas de la primera obra qu'ha donat á coneixer, y esperar que ab

lo temps recullirán encare millors fruyts de la aplicació de son protegit. Nosaltres felicitém coralment á aquest pobre fill del poble y l' animém á que segueixi lo camí que ab tant d' entussiasme ha emprés.

La societat literaria y de Bellas arts de Lleyda ha publicat lo programa de premis pera 'l certámen científich-artístich-literari que tindrà lloch en aquella ciutat lo dia 12 de maig d' enguany.

A més de molts premis ahont sols hi es admesa la llengua castellana, s' ofereixen los següents á nostra literatura:

Una assutzena de plata, obsequi del Ilm. Sr. Bisbe de aquèlla diócesis, á la mellor poesía en honor de Sant Anastasi patró de Lleyda.

Un lliri de plata, ofrena del doctor D. Lluís Roca y Florejachs, á la mellor poesía sobre un fet ó epissodi històrich de Lleyda ó sa provincia.

Las composicions deurán esser enviadas al secretari de la societat plassa de la Constitució, 17, 1.ª Lleyda, per tot lo 25 de Abril, de la manera que s' acostuma en altres certámens.

No felicitém á aquesta societat tota vegada que tant poch patriòtica 's mostra no donant cabuda á la llengua qu' ells parlan fentho, de segur ab més correcció que en la castellana; felicitém, sí de tot cor al Sr. Bisbe y á nostre savi amich D. Joseph Roca qu' ab lo séu desprendiment han sabut esmenar la plana d' aquèlla societat y demés corporacions.

REAL ACADEMIA DE BONAS LLETRES.—En las sessions celebradas per esta Corporació en los dias 3 y 17 de febrer, l' individuo de número D. Joaquim Rubió y Ors llegí una Memoria encaminada á demostrar que l' actual renaixement de la llengua y literatura catalanas no es fill de la moderna literatura provensal, ni del mes notable de sós cultivadors, l' autor de *Mireya*, com digué en l' acte d' inaugurar sa cátedra de las literaturas y llenguas estrangeras lo sabi filòlech francés M. P. Meyer, sino que nasqué espontáneament aquí alguns anys abans que 'l de Provensa. Al efecte y després de fer una brevíssima ressenya de las causas de la decadencia de nostra poesía y de nostre idioma desde principis de la actual centuria, trassá descendint á alguns pormenors, per creurho necessari á son objecte,

l' historia de dit renaixement, indicant la major ó menor part qu' en ell havian tingut los poetas qu' escrigueren en catalá desde don Antoni Puig y Blanch fins l' any següent al de la publicació del volum de poesías titolat *Lo Gayter del Llobregat*. Interrumpint en est punt la narració del que considerá com primer período de dit renaixement, passá á examinar si havia exercit alguna influencia en son orígen y desenrotllament Jasmin y los pochs qu' allavors versificavan en los varis dialectes del Mitjdia de Fransa, demostrant que ningú d' ells era conegut de nostres poetas, y que 'l mateix Jasmin no ho fou fins anys després d' haver comensat estos á conrear la llengua patria.

Continuant després la ressenya històrica d' aquell primer período de dit renaixement, la portá fins á l' any de la restauració dels *Jochs florals*, punt de partida de un nou período, que 'n digué lo Sr. Rubió de floreixement. Se detingué uns moments á explicar cómo nasqué l' idea d' aquella restauració, per tots desitjada desde alguns anys abans, y qui foren los que la realisaren; demostrá qu' en lloch de ser los *Jochs florals* causa, foren tan sols efecte del actual renaixement, y passá després á averiguar si, al menys en est segon período, ó sia en son actual floreixement, havia nat lo conreu de las lletres catalanas mitjansant l' empleo de nostre idioma, al calor de la poesia dels Felibres de Provensa.

Demostrada ab testimonis irrecusables la inexactitut del assert de M. Meyer, que dona com cosa averiguada aquella influencia, exposá lo senyor Rubió que suposat qu' en la reunió tinguda per los poetas provensals l' any passat, lo dia de Santa Estrella en Avinyó, á fi de constituir baix mes amples bases lo nomenat per ells *Felibrige*, á titol d' honrar nostras lletres, donant representació en ell á nostres poetas, mes bè se 'ls havia rebaixat, concedíntlosi tan sols vint assientos dels quaranta nou de que devia fòrmarse la nova Academia, y tenint ademés la pretensió de que deixém los que cultivém la llengua y poesia catalanas lo nom de poetas ó trovadors per lo que 's donan aquells de *Felibres*, ja que havia sortit á la defensa de nostre renaixement, contra l' afirmació del docte catedràtich del collegi de Fransa, se creya en lo deber de fer, com las feu, algunas observacions sobre aquella institució en lo que á nosaltres se referia.

Per últim, y prenent peu de que no faltava qui en las provincias

del Mitjdia de Fransa esperava pera sa literatura y dialectes una decadencia pròxima y pot ser la mort á no posar remey á l'anarquia filològica qu'entre 'ls Felibres regnava, y qu'alguns havian erigit en sistema, se permetè fer una crida á tots los aymants de nostras lletres é idioma pera que avuy qu'encara s'hi es á temps, se pose remey á la que per desgracia s'ha introduhit també entre nosaltres fixant lo sistema gramatical á que deuen sometrers nostres catalanistas, sísquiera en las composicions que 's presenten á disputarse los premis dels *Jochs florals*.

L'Academia sentí ab complacencia la Memoria del senyor Rubió y acordá publicar lo precedent extracte.

Barcelona 15 mars de 1877.—Gayetà Vidal, académich secretari.

Ab fetxa de 1 d'abril, D. Francesch Matheu 'ns ha enviat la següent llista de las composicions rebudas en la Secretaría de la societat *La Misteriosa*.

1. Mos amors.—*A la mare del amor hermós*.—2. Jesús als pecadors.—*Apreneu de mí*.—3. Llevant Deu.—4. Nit de S. Joan.—*Per la virtut que Deu vos ha donat*.—5. La cançó dels Catalans.—*No n' es morta no, etc.*—6. Las dos ratapinyadas.—7. Una visita estranya.—*Sempre sospir etc.*—8. Ideal.—*Lasciate ogni speranza*.—9. ¿Vindrás?—*Qui fos ab tu á la Masía*.—10. Los pessebres.—*Quadro de costums populars*.—11. Joguinas.—*¡Ara hi fossem!*—12. De nit.—*Una mes.*—13. L'estel de la Esperansa.—*Una mes.*—14. Lo follet.—*Una mes.*—15. L'esperdanyer.—*Cançó popular*.—16. Desconort.—*Cant de dol.*—17. Lo traginer.—*Maledicció*.—18. La muller del pastor.—*Cançó popular*.—19. Lo cargol y la Marieta.—*Fábula*.—20. La guineu.—*Fábula*.—21. Lo segador.—22. Á ma esposa.—*La vida n' es un cel etc.*—23. Les fargues.—*Cançó. Antiquus servus.*—24. ¡Panissars!!—*Aragó! Aragón!*—25. Cassa de nit.—*Cóntamho.*—26. Judhit.—*Stetitque Judhit ante lectum etc.*—27. Cançó.—*Imitació popular*.—28. Lo fill del treball.—*La barretina encara vol dir independencia.*—29. Cançó de desdeny.—*Todo es mentira.*—30. Devant la immensitat.—*¡Jo crech!*—31. Plany.—*Hajau dolor de la dolor de mí.*—32. Cosas del dia.—*Nihil sub sole novum.*—33. Cant de llágrimas.—*Consolatrix afflictorum.*—34. Gelosías.—*.....dulçuras amargas de la vida.*—35. Sparses.—*Qui no es trist de mos dictats no cur.*—36. Los fills de la terra.—*Cançó del Catalá.*—37. Amor... ¡mal de mort!—38. Lo trovayre catalá.—*His ergo consulimus, quibus etc.*—39. Á uns cránis.—*Meditació.*—40. Ahir y avuy.—*¡Cuán ta mudanza!*—41. Folla passió.—*...Hasta el alma!*—42. Fira de

matrimonis.—*Recorts d' una professó.*—43. Lo temple gótic.—*C' est l' ideal de la foi etc.*—44. La posan de llarch.—*Fará anys per Sant Joseph.*—45. Sonet.—***—46. Elegíaca.—*Sub oscuro nitet.*—47. No n' hi ha d' altre.—*Nyigo, nyigo, nyigo, etc.*—48. Lo cant del trovador.—*Bella cançó n' ha cantada lo trovayre del casteyl.*—49. Los tres toms.—*Como empieza y como acaba.*—50. Pensaments.—*Flors y espinas.*—51. Al Illm. Sr. Dr D. Tomás Costa y Fornaguera etc.—52. Sombra.—*A la bona memoria d' en Felip Pirozzini.*—*Mis amar souveni etc.*—53. A la Verge Maria.—*Cuan delicadamente me enamoras. S. J. de la Cruz*—54. A ma esposa.—*En lo naixement de ma primera filla.*—55. Al treball.—*Llum!*—56. A Deu nostre Senyor.—*Una ánima pecadora.*—57. Enfadament.—*Renyines d' enamorats etc.*—58. Madrigals.—*Pobrets y alegrets.*—59. Barcelona cautiva y lliure.—60. Llágimes.—61. Cançó de Nadal.—*Nit de Nadal, nit d' alegria.*—62. Amorosa.—63. Judith.—*Fé.*—64. Missatge.—*Vola, vola!*—65. La gran ciutat.—*En sitio y belleza única.*—66. Sant Tomás.—*Firas.*—67. A Na Dolors...—*Ditxós jo, si una vegada lo meu prech fos escoltat.*—68. May més!—*Cert qu' es un fer torment, l' anyorament.*—69. Raconta.—*Mal amor.*—70. Lo pecat original.—*Fragilitat, lo teu nom es de dona.*—71. Amor.—*Dona ¡que vols de mi?*—72. Amor.—***—73. A mon Deu.—*Am á Deu, crech ab Deu, esper en Deu.*—74. Per la patria.—*Ja may.*—75. Amor.—*Amor.*—76. ***—*Sense lema.*—77. A la Llibertat.—*Llum! mes llum. Goethe.*—78. A Sa SS. Pio IX.—*Amor.*—79. A Deu.—*Deus.*—80. La batalla de Lepant.—*Deu y Patria.*—81. Al mellor Rey!—*Auba de patria.*—82. Lo darrer jorn de Patria.—*Felip fou rey y déspota etc.*—83. Al ventijol.—*Ven plácido favonio y agradable recrea. Melen-dez.*—84. Penediment.—*Crech ab Deu, am' á Deu, esper en Deu.*—85. La vida.—*Poema.*—86. Fantasia.—*Oh, joventut, primavera de la vida etc.*—87. Roma.—*Urbis et Orbis.*—88. Remembransa.—*Por qué volveis á la memoria mia etc. Espronceda.*—89. Las bonas festes.—*No es completa desgracia que por ser hoy mis días etc. Moratin.*—90. La brossa al ull.—91. Al amor meua.—*Mitjdiada.*—92. A ma aymía.—93. La cansó de la Sega.—94. Viudesa.—*Canson tu puoi ben dire etc.*—95. Lo cant del Espós.—96. Santa Eularia.—*In hoc signo vinci.*—97. Gelosía.—*La gelosía es l' amor que sentim per atre cor.*—98. La nova amor.—*Io mi sentu svegliar dentro allo core etc.*—99. L' aureneta.—*Vola*—100. Per á un album.

Los Srs. Vidal y Valenciano y Roca y Roca, están escrivint una sarsuela en tres actes, de mágica y gran espectacle, que contém veurer lo próxim estiu. Per las noticias que tenfm d' aquesta producció esperém que cridarà en alt grau l' atenció de nostre públich.

Als catalans de per ensá que encara 's miran ab indiferencia lo despertament de la Patria podem noticiarlis l' éxit creixent que cada dia va adquirint *La Aureneta* de Buenos Aires. Estrany los hi semblará que en aquellas terras apartadas hagi pres també 'l foch del entussiasme quan ells encara tan despreciatus se mostren. Enviem la mes complerta enhorabona á nostres germans de América y 'ls encoratjem á seguir per la via que ab tant acert han emprés.

S' ha posat á la venta lo tomo quint de las *Cansons de la terra*; aplech de cansons popular ab la seva música corresponent, recullidas per l' infatigable escriptor catalanista D. Francesch Pelay Briz. Aquesta colecció fou llorejada en Viena y cade dia es mes buscada pels escriptors y músichs de fora Catalunya. Lo tomo quint es digne germá dels anteriors.

Tirats los primers fulls d' aquest número ab la fetxa de 31 de Mars, hem tingut de retardar l' estampa dels derrers pera poguer publicarhi la llista total de las composicions enviadas als *Jochs florals*, per lo qual la secció de novas comprént fins al dia 3 del corrent Abril.

SUMARI

GAYETÁ VIDAL VALENCIANO.	Lo mon invisible en la literatura catalana.	153
J. NARCÍS ROCA.	La factible Diputació general de Catalunya.	163
J. RIERA Y BERTRÁN.	La Pezzana.	173
JOSEPH IXART.	Messalina.	179
A. A. P.	Manifestació de productos catalans.	183
J. MARTÍ FOLGUERA.	Salou.	191
F. BARADO.	Lo Cabo Perilla.	197
F. M.	Los diners de Judas.	204
JOAN PONS MASSAVEU.	A un héroe.	205
MANEL ROMEU.	La Modista.	206
RICARDO PÖCH Y CORTÉS.	A ma estimada mare.	207
JOAN SARDÁ.	Bibliografia.	209
R.	Teatre catalá.	213
	Consistori dels Jochs Florals.	216
	Novas.	221